

Vollsjö Friskola

2010-05-21

Almaröd 440

Dnr 44-2009:4040

274 54 Skivarp

Skolbeslut för fristående grundskola

efter tillsyn i Vollsjö Friskola
i Sjöbo kommun

Almaröd Friskola AB

Almaröd 440

274 54 Skivarp

Tillsyn i Vollsjö Friskola

Grundskola årskurs 7–9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Vollsjö Friskola skickat in, den verksamhetsredogörelse rektorn lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Vollsjö Friskola bedriver i huvudsak en bra verksamhet för elever i behov av särskilt stöd men tillsynen visar att skolan behöver vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Eleverna måste erbjudas alla grundskolans ämnen och ytterligare anpassningar och stödinsatser behöver göras utifrån elevernas individuella förutsättningar och behov. För att fokusera verksamheten mot skolans uppdrag att ge elever kunskaper och färdigheter som till art och nivå motsvarar grundskolans behov rektorn ta ett större ansvar för den pedagogiska ledningen. Skolan behöver också i högre grad använda lärare med utbildning för den undervisning de ska bedriva. Elevernas kunskapsresultat och de insatser som skolan gör för att eleverna ska nå målen behöver följas upp och utvärderas på en övergripande nivå så att skolan har ett underlag för att vidta ytterligare åtgärder för en ökad måluppfyllelse.

Skolan tar vara på elevernas åsikter och önskemål och försöker anpassa undervisningen efter detta men eleverna kan ges ett större inflytande över undervisningens innehåll. För att åstadkomma detta och tydliggöra för eleverna vilket inflytande de kan ha behöver eleverna också få ökad kännedom om målen för undervisningen.

Skolinspektionen har i tillsynen av Vollsjö Friskola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan ger inte eleverna förutsättningar att nå de kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla. (9 kap. 2 § skollagen)
- Rektorn ser inte till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen. (9 kap. 2 § skollagen)
- Skolans personal har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. (9 kap. 2 och 16 b §§ skollagen)
- Skolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som uppfyller förordningens krav. (1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor)
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen. (9 kap. 2 § skollagen)
- Betygskatalogen förs inte enligt författningarnas krav. (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor, 7 kap. 11 och 18 §§ grundskoleförordningen, SKOLFS 2009:27)
- Eleverna får inte utbildning i alla ämnen. (9 kap. 2 § skollagen)
- Rektorn ser inte till att åtgärdsprogram upprättas för elever i behov av särskilt stöd. (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor)
- Särskilt stöd ges inte i tillräcklig omfattning till elever som har svårigheter i skolarbetet. (9 kap. 2 § skollagen)

Skolinspektionen har i tillsynen av Vollsjö Friskola också identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas

- Skolan klargör inte mål och krav för föräldrar och elever. (9 kap. 2 § skollagen)
- Skolan arbetar inte tillräckligt med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (9 kap. 2 § skollagen)
- Skolan arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad. (9 kap. 2 § skollagen)

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1–2

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 21 augusti 2010.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Eva Bergenlöv.

På Skolinspektionens vägnar

Viveca Serder

Enhetschef

Cecilia Hanö

Undervisningsråd/föredragande

Kopia till

Sjöbo kommun

Bilagor:**Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan****Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Vollsjö Friskola**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sjöbo kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Vollsjö Friskola den 15 april.

Huvudmannen för Vollsjö Friskola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från Vollsjö Friskola, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Vollsjö Friskola

Skolan	Antal elever
Fristående grundskola	15

Källa: Rektorns verksamhetsredogörelse

Skolverket godkände Vollsjö Friskola som en fristående grundskola för årskurserna 7–9 genom beslut (43-2001:1377) den 27 december 2001. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna provning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. Enligt Skolverkets beslut 2006 har skolan en allmän inriktning.

Huvudman för skolan är Almaröd AB med organisationsnummer 556609-6227.

Verksamheten vid Vollsjö Friskola startade läsåret 2002/2003 och omfattar årskurserna 7–9. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 15 elever. Eleverna kommer från bl.a. Malmö, Burlövs och Trelleborgs kommuner.

Skolan har en inriktning för pojkar som är i behov av en individ- och specialanpassad skolgång, samt en förutsägbar och välstrukturerad vardag. Det finns ett boende i anslutning till skolan med plats för 8 elever att bo under skolveckan. De elever som inte bor på veckohemmet hämtas och lämnas av skolans personal i hemmet varje dag.

Skolan tar emot elever på uppdrag från elevernas hemkommuner och har ett tätt samarbete med socialtjänst, familjen och ibland habiliteringen.

Tillsynsprotokoll för Vollsjö Friskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte eleverna förutsättningar att nå de kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Lpo 94 avsnitt 2.2 Kunskaper

Kursplanerna

Motivering:

Av intervjuerna och dokumentation framgår att eleverna når målen i varierande utsträckning i olika ämnen. En del elever når målen i alla ämnen som skolan erbjuder. Andra har mycket svårt att nå målen i svenska och matematik men når målen i t.ex. hem- och konsumentkunskap, slöjd samt idrott och hälsa. Enligt intervjuerna fokuserar skolan på svenska, matematik och engelska för att eleverna ska få behörighet till gymnasieskolan. Eleverna är indelade i två grupper, en långsam där eleverna beskrivs vara i nivå med de lägre årskurserna i kunskapsutvecklingen, och en snabb där eleverna får undervisning i fler ämnen. Skolan erbjuder inte fysik, kemi och språkval. I år finns ingen musikundervisning men samtliga elever hade musikundervisning föregående läsår och de elever som då gick årskurs 8 fick betyg i ämnet. Skolan saknar också lärare med utbildning för den undervisning de bedriver avseende ett flertal ämnen, vilket framgår av bedömning inom området Fokus på skolans uppdrag. Enligt rektorn måste man vid bedömningen av elevernas måluppfyllelse ta hänsyn till elevernas särskilda förutsättningar, flertalet av eleverna har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Enligt rektorn når eleverna goda resultat utifrån sina förutsättningar. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att eleverna inte ges tillräckliga förutsättningar att nå de kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn ser inte till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella målen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Lpo 94 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, avsnitt 2 Mål och riktlinjer samt avsnitt 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Av intervjuerna framgår att rektorn deltar i skolans arbetsplatsträff en gång/vecka. Vid dessa träffar samlas all personal och diskuterar elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling. Det framkommer inga exempel på att rektorn tillsammans med lärarna diskuterar skolans kunskapsuppdrag utifrån de nationella målen. Enligt rektorn är det lärarnas ansvar att planera undervisningen.

Bedömning:

Skolans personal har inte utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

9 kap. 2 och 16 b §§ skollagen

Motivering:

Skolan har åtta lärare och en husmor som ansvarar för undervisningen. Fyra av lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Skolan saknar lärare med pedagogisk högskoleutbildning för undervisning i ämnena svenska, engelska, musik, bild samt hem- och konsumentkunskap.

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**Bedömning:**

Skolan upprättar inte individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som uppfyller förordningens krav.

Författningsstöd:

1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor

Motivering:

Av intervjuerna och de exempel på individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår att de individuella utvecklingsplanerna i stor utsträckning fokuserar på elevernas sociala situation och utveckling. En begränsad del handlar om kunskapsutveckling. Merparten av de mål som sätts upp för elevens skolarbete handlar om beteende och inte om skolans insatser för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Eleverna får skriftliga omdömen i de ämnen de har undervisning i. De skriftliga omdömena är utformade som pilar som pekar upp om eleven är på mycket god väg mot målen, vågrätt om eleven är på väg mot målen och ner om eleven får svårt att nå målen. Inom varje

ämne finns en pil för kunskaper, arbetsinsats och uppträdande. De kommentarer som finns i anslutning till pilarna är generella och saknar i huvudsak koppling till kursplanernas mål.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Lpo 94 avsnitt 1 Den enskilda skolans utveckling, avsnitt 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Av intervjuer och dokumentation framgår att skolan inte följer upp och utvärderar skolans resultat. Det saknas sammanställningar av elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat och skolan saknar därmed ett viktigt underlag i sitt kvalitetsarbete. Skolans kvalitetsredovisning innehåller inte någon form av analys av skolans resultat eller åtgärder som skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan klargör inte mål och krav för föräldrar och elever.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Lpo 94 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Av intervjuer och dokumentation framgår att skolan inte i tillräcklig omfattning informerar elever och föräldrar om läroplanens och kursplanernas mål. Enligt intervjuerna med rektorn och lärare har alla elever haft en problematisk skolgång och det är ibland tillräckligt att bara få eleverna att vara med i klassrummet. Eleverna uppger att de pratar om målen vid utvecklingssamtalen men inte i den dagliga undervisningen.

Bedömning:

Skolan arbetar inte tillräckligt med att anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Lpo 94 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, avsnitt 2.2 Kunskaper

Motivering:

Enligt lärarna och rektorn befinner sig eleverna på väldigt olika kunskapsnivåer och har olika stort intresse för skolarbetet. En del elever når betyget VG i olika ämnen och andra befinner sig på en nivå som motsvarar de lägre årskurserna. Eleverna är uppdelade i två grupper, en långsam och en snabb. Av lektionsbesöken, intervjuerna och dokumentationen får Skolinspektionen uppfattningen att undervisningen inom respektive grupp är utformad på ett enhetligt sätt för gruppen. Gruppen arbetar med samma typ av uppgifter, får samma prov m.m. Enligt lärarna tar man hänsyn till elevernas individuella förutsättningar genom t.ex. extra resurs i klassrummet och möjlighet till muntliga prov. Mot bakgrund av elevernas mycket olika förutsättningar och erfarenheter bedömer Skolinspektionen att skolan behöver göra ytterligare ansträngningar för att anpassa undervisningen efter varje elevs behov.

Bedömning:

Skolan arbetar inte tillräckligt aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Lpo 94 avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Av intervjuerna framgår att eleverna i huvudsak behöver en mycket strukturerad undervisning för att skolarbetet ska fungera. Det kan därför vara svårt att få eleverna till att aktivt utöva inflytande i undervisningen. Enligt lärarna finns inflytandet genom att de hela tiden anpassar undervisningen till vad som fungerar för eleverna även om inte eleverna är medvetna om det. Eleverna uppger att de inte har något inflytande över undervisningens innehåll men att de kan lämna önskemål om t.ex. nya pingisracket eller någon utflykt man vill göra. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver arbeta för att tydliggöra inflytandet för eleverna och också öka möjligheterna till inflytande över undervisningens innehåll.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Bedömning och betyg****Bedömning:**

Betygskatalogen förs inte enligt författningarnas krav.

Författningsstöd:

1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor

7 kap. 11 och 18 §§ grundskoleförordningen

SKOLFS 2009:27

Motivering:

Skolan saknar en betygskatalog som uppfyller kraven i Skolverkets föreskrifter om betygskatalog.

Bedömningsområde: Undervisningstid och val**Bedömning:**

Eleverna får inte utbildning i alla ämnen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Bilaga 3 till skollagen

Motivering:

Enligt rektorn får skolan uppdrag från elevens hemkommun som bl.a. bestämmer vilka ämnen eleven ska få undervisning i. Av intervjuerna framgår att eleverna inte undervisas i kemi, fysik och språkval. Innevarande år har de inte heller musik på grund av att skolan inte har fått tag i lärare för ämnet. Det finns elever som uttrycker önskemål om undervisning i kemi och fysik. Skolinspektionen vill påtala att utbildningen vid en fristående skola måste omfatta alla grundskolans ämnen för att ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå motsvarar grundskolans. Den fristående skolan ska också göra självständiga bedömningar av elevers behov och förutsättningar och anpassa undervisningen därefter. För enskilda elever kan skolan besluta om anpassad studiegång och då avvika från timplanen om eleven inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens behov och förutsättningar. Skolan får dock inte begränsa utbildningens omfattning generellt för alla elever.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Rektorn ser inte till att åtgärdsprogram upprättas för elever i behov av särskilt stöd.

Författningsstöd:

1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor

Motivering:

Enligt rektorn dokumenteras stödbehov och insatser i elevernas individuella utvecklingsplaner. Åtgärdsprogram upprättas inte. Skolinspektionen bedömer att förfarandet inte uppfyller kraven i förordningen om fristående skolor om åtgärdsprogram. Av ett åtgärdsprogram ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2009:16) för den individuella utvecklingsplanen framgår att den individuella utvecklingsplanen inte ersätter åtgärdsprogram.

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i tillräcklig omfattning till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

5 kap. grundskoleförordningen

Motivering:

I tidigare avsnitt framgår att flera lärare saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Skolan har tillgång till en specialpedagog som i huvudsak utför vissa läs- och skrivtester med eleverna. Specialpedagogisk handledning för lärarna sker sällan. De stödåtgärder som dokumenteras i elevernas individuella utvecklingsplaner riktas i huvudsak mot elevernas sociala beteende. Det saknas pedagogiska utredningar som kan ligga till grund för pedagogiska stödinsatser i undervisningen för att öka elevernas måluppfyllelse.